

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ [คำ]

ถ้ากิเลสไม่แตกเป็นไม้ออย

แต่ก่อนภาคปริยัติมันก็เป็นภาคปริยัติไป เราก็เรียนมาแล้ว จำมาได้ตลอด เป็นแต่เพียงว่าไม่สัมผัสตรงไหน มันก็ไม่รับกัน แล้วก็ไม้ออก เรียนมาแล้วมันก็จำได้ อันนี้อยู่ในความจำก็เสียบ ๆ ถ้ามีเรื่องอะไรผ่านเข้ามาปั๊บ มันก็ออกรับกัน ๆ ตามที่เรียนมาแล้วจำได้อย่างนั้นมา นี่ภาคปริยัติเราก็เคยเทศน์มาแล้ว เทศน์จนกระทั่งเทศน์ไปไม่ได้ ออกจะแตกก็เคยมาแล้ว ก็เคยพูดให้ฟัง นี่พี่น้องทั้งหลายยังไม่เคยฟัง ก็หลวงตาองค์นี้ องค์ที่เทศน์อยู่ทั่วประเทศไทยเวลานี้ มันอัดอั้นตันใจ ออกจะแตกจริง ๆ นะ เพราะงั้นมันถึงฝังลึกเลย ในชีวิตของเราที่เป็นพระนี่เป็นอันดับหนึ่งเลย ไม่มีวันลืม จนกระทั่งทุกวันนี้ก็ยังไม่มีลืม คิดไปขบขันของมันไปในขั้นนั้นตอนนั้น

พูดแบบโลกเราก็ยังโมโหอีตานั่นอยู่ พอเทศน์จบลงเรียบร้อยแล้ว อะไรเสร็จแล้ว มีพวกคณะหนึ่งมาแล้ว มาจากบ้าน แล้วมามากเสียด้วย ตาลีตาลานมา “ท่านเทศน์จบแล้วหรือ” อีตาคนนี่ “เทศน์จบแล้วจะไปยากอะไร ท่านฉันเพลเสียก่อนแล้วค่อยเทศน์” เราอยากฆ่าคนคนนี่ โมโห ก็มันไม่ได้เทศน์มันจะไปยากอะไร ผู้เทศน์มันออกจะแตก เราก็ไม่มีลืมนะ คับหัวอกหมด นี่ละพูดตามหลักความจริง ภาษาธรรมเป็นยังไงก็บอกอย่างนั้น ที่จะไว้หน้าตัวเอง กลัวขายหน้า เอาไว้ทำไมก็มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนี้ก็พูดตามที่มันเป็น

บวชพรรษาแรกเสียด้วยนะ เวลานั้นไปเจอเอาหนังสืออันหนึ่งที่เขียนไว้ เขียนไว้เรื่องขบขันของตัวเองนั่นแหละ เรื่องนี้เอง ที่ถูกเขานิมนต์เทศน์ไปจนตรอก ปีพ.ศ.นั้น พ.ศ.นั้น เรามาดู เอ้าตาย นี่ฟังบวชได้พรรษาเดียวเท่านั้น ที่แรกเราเข้าใจว่าสองพรรษา เวลาไปเจอที่เจ้าของเขียนเอาไว้ถึงไปยอมรับ โอ้ยนี่มันฟังพรรษาเดียว พรรษาเดียวเราก็จำได้ว่า พอบวชเข้ามาเดือนหก วันที่ ๑๒ พฤษภาคม นั้นละเป็นวันเราบวช ๒๔๗๗ จากนั้นมาก็เรียนสวดมนต์เจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน ตั้งหน้าตั้งตาเรียน พอจบนี้แล้วก็เรียนปาฏิโมกข์ ก็จบในพรรษานั้น ได้สวดปาฏิโมกข์ตั้งแต่ในพรรษาเสียด้วย สวดกลางพรรษา คือเรียนจบ

พอออกพรรษาแล้วถูกเขานิมนต์ไปในงานข้าวเปลือก ตามลานข้าว เขาถือเป็นประเพณี นิมนต์พระไปทำบุญที่ลานข้าวเขา เสร็จแล้วเขาถึงจะขนข้าวขึ้นยุ้งขึ้นฉางเขาเป็นปกติ ส่วนมากเขาทำอย่างนั้น แต่ไม่ได้หมายความว่าเขาทำทุกรายนะ แต่ส่วนมากมักเป็นอย่างนั้น เราก็ได้พรรษาเดียว เดือนพฤศจิกายนกำลังหนาวนะ ไปค้างที่ลานนั้นแหละ

เขาจัดทำเอาไว้ให้ค้างให้พักที่นั่น สวดมนต์กลางคืนเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ค้างที่นั่นเลย เข้ามาเขาก็มาทำบุญใส่บาตร พอฉันเสร็จเรียบร้อยแล้วเขานิมนต์เทศน์ ที่นี้เราก็ฟังได้ พรรษาเดียว พระที่ไปด้วยนั้นก็พรรษาเท่ากัน แล้วพวกเพื่อน ๆ กันด้วย จะว่าไง มันจำเป็นที่เราไปเป็นหัวหน้าก็เพราะเราบวชก่อนเพื่อน แม้ไม่ก่อนปีก่อนอะไร ก่อนเดือน มันก็ก่อนวันก่อนอะไรอยู่นั้น ก็ต้องยกเป็นอาวุโส คือแก่กว่าเพื่อน ผู้ใหญ่ท่านก็สั่งให้เป็นหัวหน้าไปละซิ

เวลาเทศน์ไม่ลืมนะ ฟังลึกมาก ปรากฏว่ามันคับหมดเลยในหัวอก ก็ภาซิดหนังสืออะไร ๆ เราก็ยังไม่เคยสนใจเรียน เราเรียนเฉพาะสวดมนต์เจ็ดตำนาน ลิขสงตำนานได้จบ จากนั้นก็เรียนปาฏิโมกข์จนกระทั่งสวดปาฏิโมกข์ได้ในพรรษา หลังจากนั้นไปแล้วเราถึงจะเริ่มเรียนนักษัตร เรากะไว้อย่างนั้นนะ ปีนี้จะต้องเรียนสวดมนต์และปาฏิโมกข์ให้ได้เสียก่อน พอปีที่สองตั้งหน้าใส่ฝ่ายนักษัตรเลย พอออกพรรษาเท่านั้นยังไม่ได้เรียนนักษัตร แล้วมันจะไปได้ภาซิดที่ไหนจากไหนมา ยกเป็นคาถาเทศน์ขึ้นมา มันไม่ได้อะไร โอ้ยคับหัวอก ท่านฉันเพลก่อนแล้วค่อยให้ท่านเทศน์ให้ฟังฉันเพลฉันไม่ได้

ไม่ลืมนะ ขนนางเล็กแผ่นเดียวนั้น ฉันไม่ได้ครึ่งเสียด้วยนะ มันกลืนไม่ลง เคี้ยวมันเป็นอะไรอยู่ในนั้น มันเป็นไฟเผาหัวอก จะเอาอะไรมาเทศน์ให้เขาฟัง มันก็จำเป็นเราเป็นหัวหน้า ถึงวาระจำเป็นต้องเทศน์ เราก็เลยไม่ลืม คาถาที่ยกขึ้นเทศน์ จิตเต สุกสิณฺฐุเสฏฺฐุ ทุคฺคตี ปาฏิกงฺขา ภาซิดที่เรายกขึ้นเทศน์ในปีนั้น ในพรรษานั้น ในงานนั้น แปลว่าถ้าจิตเศร้าหมองแล้วทุกตเป็นที่หวังได้ ทุกตก็อบายภูมิ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน จิตเศร้าหมองเหล่านี้เป็นที่หวังได้ แล้วก็ยังมีอีกภาซิดหนึ่งรับกัน ย้อนหลัง จิตเต อสุกสิณฺฐุเสฏฺฐุ สุกฺคตี ปาฏิกงฺขา ถ้าจิตผ่องใสแล้ว สุกตเป็นที่หวังได้ สุกตก็โลก สวรรค์ขึ้นไป แต่เราเอาเพียงภาซิดเดียวเท่านั้น

เวลาอธิบายก็ไปทั้งสองภาซิดนั้นแหละ เวลานั้นกำลังหนาวเสียด้วย เดือนพฤศจิกายน เริ่มหนาวนะ เวลาเทศน์มันไม่รู้ตัวนะว่ามันหนาวมันร้อนยังไง แต่พอจบแล้วจิ๋วรเปียกหมดทั้งผืนเลย คือไม่ใช่เหงื่อธรรมดา เขาเรียกว่ายางตายมันออก พิลึกพิลั่นนี้ที่ว่า เป็นบทที่สะท้อนใจมากที่สุดในการเทศน์สอนโลก นี่เป็นครั้งแรกไม่ลืม หลังจากนั้นไปแล้วมันก็เป็นพรรษาสองพรรษาสาม หากจำเป็นมันก็เรียนไปแล้ว มันก็พอذنพอดเอาไปได้ เพราะเราได้เรียน อันนี้ไม่ได้เรียน ก็ได้ภาซิดสองสามภาซิด จะเอาภาซิดนี้มาเทศน์เท่านั้น นี่ว่าหนักมาก

พอกลับไปวัดทองกัณฑ์เทศน์ของท่านเจ้าคุณอุบาลี ท่องได้ทั้งกัณฑ์เลยนะ คล่อง ปาฏิโมกข์ยังสู้ไม่ได้ เรียนจดจำจนคล่องปาก ไปไหนกูไม่ได้ เทศน์งานไหนกูก็จะ

เอาอันนี้ เวลาท้องจบ คล่องปาก จากนั้นก็เลยไม่ได้เทศน์อีก แล้วเทศน์กัณฑ์นี้ก็ได้เทศน์จนลืมหืมต ภาษิตของท่านเจ้าคุณอุบาลีที่เราท่องมาจนจำได้คล่องปาก ลืมหืมตเลยนะ จนกระทั่งทุกวันนี้ลืมหืมต เพราะท่องได้เฉย ๆ ไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องเทศน์อีก มีเท่านั้นแหละ

นี่เรียกว่าจนตรอกจนมุม คราวจนตรอกจนมุมจนตรงนี้ เราไม่ลืมหืมต ชีวิตของเราที่ตรงนี้ละ คับหมัด หนักหัวอก คิดดูซิเหมือนนี้แตกออกมา หน้าหนาวเปียกหมัดนะ จีวร คนจะตายมันดิน ยางตายมันก็แตกออก มันไม่ใช่เหงื่อ มันจะเหงื่ออะไร ธรรมดาใครจะมีเหงื่อ ก็มันหนาว มันเหงื่อเสือกตายต่างหาก พูดยให้มันเต็มยศอย่างนี้แหละ แล้วก็เรียนต่อไปเลย เรียนไปมาก ๆ ไม่ค่อยได้เทศน์ จำเป็นเทศน์ก็เทศน์ได้ เพราะมันเรียนมาพอประมาณ

จนกระทั่งเรียนสอบได้มหาเปรียญอะไรแล้ว เรื่องการเทศน์ไม่เป็นกังวล แต่ไม่คอยได้เทศน์ เพราะนาน ๆ จะมีความจำเป็นที่หนึ่ง เราก็ไม่เคยเสาะแสวงหาในการเทศน์นะไม่มี แต่เวลาเรียนก็เรียนจริง ๆ จัง ๆ จบจากความมุ่งหมาย หรือสัจจอธิษฐานที่เราตั้งไว้แล้วเท่านั้นออกเลย จบประโยคสามนี้เป็นเส้น เรียกว่าขีดเส้นตายไว้เลย พอจบประโยคสามแล้วยังไงก็อยู่ไม่ได้ ใครจะมาห้าม เทวดา อินทร์ พรหม มาห้ามไม่ได้ จะออกปฏิบัติเพื่อชำระกิเลส หรือฟัดกับกิเลส แล้วจะให้ได้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ เพราะอ่านในคัมภีร์มันมากต่อมาก มันค่อยซึมซาบเข้า แม้จะไม่ถึงที่ก็ตาม มันก็ซึมซาบเข้ามากแล้ว

ทีนี้พอได้ไปฟังเทศน์หลวงปู่มั่นเท่านั้น ร้อยเปอร์เซ็นต์ดูเลยเข้าใจในหัวใจ นั่นแหละ เวลาท่านเทศน์ท่านถอดออกมาจากหัวใจ ๆ สมกับเจตนาของเราที่เรามุ่งต่อท่าน ประหนึ่งว่าท่านเอาเรดาร์จับไว้หมด นี่ที่สำคัญ พอเข้าไปหาท่านแล้ว เทอ ท่านมาหาอะไร ฟังซิ ท่านมาหามรรค ผล นิพพานหรือ ขึ้นต้น จากนั้นไล่ไปเลย ต้นไม้ ภูเขา ไม่ใช่มรรค ผล นิพพาน ไม่ใช่กิเลส ไฟ แดด ดิน ลม กระจายออก ๆ ไม่ใช่มรรค ผล นิพพาน ไม่ใช่กิเลส ไล่ไป ปิดออกหมด ปฏิเสธหมด ไม่มีอะไรเป็นมรรค ผล นิพพาน ไม่มีอะไรเป็นกิเลส สิ่งเหล่านั้น

เวลารวมมาแล้วกิเลสอย่างแท้จริงแล้วอยู่ที่ใจ มรรค ผล นิพพานแท้จริงอยู่ที่ใจ ไล่ลง ๆ ก็มันฟังจริง ๆ มันก็ถึงใจเลยแหละ ท่านเทศน์เหมือนเอาเรดาร์จับ นี่ท่านถอดออกมาจากหัวใจท่านทุ่มใส่เต็มเหนี่ยว เราก็เตรียมพร้อมที่จะรับเต็มเหนี่ยวเหมือนกัน มันก็เข้ากันสนิทนะ ตั้งแต่บัดนั้นมา ความอ่อนแอจึงไม่มี ความพากเพียรนี้ฟุ้ง ๆ เลย เพื่อให้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้ ๆ เท่านั้น เชื่อแน่ในตัวแล้วคือพระอรหันต์ ยิ่งฟังไปเท่าไรยิ่งมั่นคง ๆ ยิ่งเชื่อแน่ฟังลึกลงไปว่าท่านไม่ใช่ผู้อื่นใด คือพระอรหันต์สมัยปัจจุบัน

สด ๆ ร้อน ๆ มันก็เป็นพลังงานหัวใจของเราให้มีความพอกเพียรหนักแน่นขึ้น ๆ เรื่อย ๆ

จากนั้นก็เอากันใหญ่ ดังที่เคยเล่าให้ฟัง ถึงจะทุกข์ยากลำบากขนาดไหนมันก็ไม่ถอย เรื่องความพอกความเพียร แม้น้ำตาร่วงอยู่บนภูเขาสูงก็เลยไม่ได้มันก็ไม่ถอย เอากันจนได้ แต่ความทุกข์ก็คือการเทศน์ครั้งนั้นที่จนตรอกจนมุมที่สุด ตีบตันอันตู่ จากนั้นก็ไม่มีอะไร ส่วนที่เราพึดกับกิเลสเป็นความทุกข์อะไร ๆ นั้น เราไม่เกี่ยวข้องกับใคร เป็นกับตายก็เราเป็นได้ตายได้คนเดียว อันนี้มันเกี่ยวข้องกับประชาชน ส่วนการปฏิบัติตัวเองไม่เกี่ยวข้องกับใคร มีเราคนเดียว เป็นก็เราคนเดียว ตายก็เราคนเดียว พึดกันเลย ถึงจะเด็ดขนาดไหนเรื่องความทุกข์นี้มันทุกข์มาก ไม่สงสัยเรื่องความทุกข์ ความทรมาณ ในการประกอบความพอกเพียร เอาเสียจนกันแตก

เรานั่งอยู่นิ่งขัดสมาธิ มันเหมือนไฟนะ เหมือนไฟเผาหัวต่อที่อยู่กลางทุ่งนา ไฟเผาแดงโร่ หัวตอนั้น อันนี้เรานั่งอยู่นั้นเหมือนหัวต่อ ทุกขเวทนาซึ่งเป็นเหมือนไฟเผาเราแบบนั้น อะไรจะพังก็ให้พัง อะไรจะตายก็ตาย อะไรจะตายก่อนตายหลังให้ทราบ เวลานี้เรามาเรียนธรรม เราจะถอนไม่ได้ เพราะการศึกษาทางปริยัติก็เรียนมาแล้ว แล้ว ฟังอุบายวิธีการต่าง ๆ จากพ่อแม่ครูอาจารย์ ก็ฟังอย่างถึงใจ ๆ แล้วสนุกพึดกันละซิ นี่เรื่องราว ไร่เรื่องลุ่มลูกคลุกคลานนั้น ๆ เราไม่พูดเฉย ๆ เพราะเราเคยพูดแล้ว ตอนที่มันหนักมากอีกอันหนึ่งก็คือ เหมือนไฟเผาหัวต่อ ทุกขเวทนาแสนสาหัส มันเผาเราทั้งคน เหมือนหนึ่งว่าจะพังไปหมดเลย

แต่สำคัญที่จิตมันไม่ได้ร้อนนะ มันเป็นเฉพาะร่างกาย ทุกข์เฉพาะร่างกาย ทรมาณเฉพาะร่างกาย แต่จิตมันหมุนของมันตัว ๆ ด้วยสติปัญญาแก้เหตุการณ์อันนี้ มันไม่ได้ร้อนนะ นี่มันต่างกัน ทุกข์ทางกายจะมากขนาดไหน เมื่อทุกข์ทางจิตไม่ตอบรับกันแล้ว มันพอสู้ทั้งนั้นคนเรา เวลาเอากันอย่างเต็มเหนี่ยวนั้นทุกข์ทางใจมันไม่มี มีแต่สติปัญญาหมุนตัว แก้เรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งได้หลักได้เกณฑ์ ได้ความแปลกประหลาด และอัศจรรย์ขึ้นมาในเวลาสละตายอย่างนั้น คือสละตายด้วยการนั่งหามรุ่งหามค่ำ ได้ขึ้นมาแบบอัศจรรย์ที่เราไม่เคยคาดเคยคิด ด้วยอำนาจของสติปัญญาหมุนตัวเป็นเกลียว ในเวลาจนตรอกมันก็แก้กันได้

ความทุกข์อันนี้เราก็ยอมรับว่าทุกข์ จากนั้นก้าวขึ้นธรรมะขั้นสูง ก็ทุกข์เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ๆ แต่ทุกข์ขั้นสูงนั้นมันมีผลตอบแทนให้เห็นประจักษ์ ๆ อยู่แล้ว เป็นพื้นเพภายในใจ เพราะงั้นมันถึงขยับใหญ่ เวลามันเอาจริงจิงจริง ๆ มันคล่องแคล่วว่องไวทางสติปัญญาทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว นิพพานเหมือนอยู่ชั่วเอื้อม ๆ เราเคยคิดเคยคาดไว้เมื่อไร เหตุผลกลไกมันรับกันแล้ว มันเป็นอย่างนั้นจะให้ว่าไง เหมือนวานิพพาน

อยู่ชั่วเอื้อม ๆ ความเห็นทุกซีกก็เห็นเต็มหัวอก ความเห็นคุณของความหลุดพ้นจากทุกซีกก็เต็มหัวอกด้วยกัน เมื่อต่างอันต่างเต็มหัวอกแล้ว พลังใจไม่ต้องบอกมาเอง หมุนตัวเองเลย

เราเคยพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง พูดอย่างละเอียดมาหลายหนแล้วนะ พูดถึงเรื่องของกิเลสที่มันผูกมัดหัวใจของสัตว์โลก อันนี้ไม่มีใครมาพูด เราแน่ใจเลยว่าเรายังไม่เคยได้ยินใครมาพูด ยกเว้นพ่อแม่ครูอาจารย์มัน ถึงท่านไม่พูดก็ตามยอมรับแล้ว ที่จะมาพูดออกปากออกคำให้ทราบ ดังที่เรานำมาพูดจากเหตุการณ์ที่เราผ่านมาแล้วนี้ไม่มี เวลาธรรมดานี้ คือกิเลสมันทำงานของมันบนหัวใจสัตว์ หนุนอยู่ตลอด ผลักดันให้ออยาก อยากคิด อยากดู อยากรู้ อยากเห็น อยากไม่มีประมาณ นี่ความอยากออกมาจากใจ กิเลสมันอยู่ในใจ มันผลักดันออกมาเรื่อย ๆ เป็นอัตโนมัติของมัน พอตื่นนอนแล้วเครื่องมันติดเองเรียบร้อยแล้ว เครื่องปรุ้งเครื่องแต่งที่จะจุดลากสัตว์ให้จมไปตามมัน มันคิด มันปรุ้งจิปาละ จนกระทั่งหลับ

นี่ที่มันคิดมันปรุ้งมีตั้งแต่กิเลสทำงานโดยอัตโนมัติของมัน ซึ่งเราเองก็ไม่วินิจฉัยว่า กิเลสทำงานโดยอัตโนมัติของมัน ไม่รู้ นี่เป็นประจำ ๆ ในสัตว์โลกทั้งหลายเป็นอย่างนี้เราก็ได้มาตอนที่เราระประกอบความพากเพียร นี่เวลาธรรมชั้นรับกันแล้ว ทั้งสองกระจำงแจ่งที่จิตใจด้วยกัน นี่เวลากิเลสมันมีกำลัง มันก็สร้างภพสร้างชาติ สร้างกองทุกข์ทั้งหลายทับบมหัวใจเรา ปีบปี้ไฟในหัวใจเราไปตลอด ๆ เป็นอัตโนมัติของมัน เราเองก็ไม่วินิจฉัย เวลาความเพียรดำเนินไป ๆ ก้าวเข้าไป ๆ จนกระทั่งถึงชั้นละเอียด ชั้นสติปัญญาอัตโนมัติ ชั้นนี้ราบรื่น มีแต่จะออกทำเดี่ยว ที่จะถอยไม่มี หมุนออกทำเดี่ยว หมุนออกมันก็เป็นอัตโนมัติ

ตั้งแต่ตื่นนอนปี้มันจะหมุนของมันแกกกิเลสเป็นลำดับลำดับ แต่ก่อนกิเลสพอตื่นขึ้นมา มันจะทำงานของมันด้วยการผูกมัดสัตว์โลกตลอดเวลา ธรรมะนี้เวลามีกำลังแล้ว มันก็ทำงานของธรรมะด้วยสติด้วยปัญญา เป็นอัตโนมัติตั้งแต่ขณะตื่นนอนจนกระทั่งหลับ หมุนอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา ไม่มีที่เข้า สาย บ่าย เย็น เวล่ำเวลาไม่เข้ามาเกี่ยวข้องได้เลย อันนี้หมุนตัว เหมือนนักมวยเขาเข้าวงในกัน ต่อยกันไม่มีถอย นี่ละที่นี้เรียกว่าสติปัญญาซึ่งเป็นฝ่ายธรรม ทำงานแกกกิเลสเป็นอัตโนมัติ ไม่ถามใครมันก็รู้จากนั้นก็หมุนเข้าไปเรื่อย เร่งเรื่อย รวดเร็วเรื่อย คล่องตัวเรื่อย ละเอียดลล่อเรื่อย ก็ยังเป็นอัตโนมัติ ละเอียดลล่อเข้าไปเรื่อย

ตั้งแต่สติปัญญาเป็นอัตโนมัติแล้วกิเลสไม่มีทางที่จะสั่งสมตัวขึ้นมาเพื่อเป็นภัยต่อจิตใจดวงนี้อีก มีอยู่แล้วก็ค่อยมุดค่อยมอดลงไป เพราะสติปัญญาอัตโนมัตินี้สั่งหารมัน หรือเผามันเรื่อย ๆ แล้วมันจะมีโอกาสมาจากไหน ที่จะมาตั้งเนื้อตั้งตัวขึ้นมาต่อสู

กับธรรมชาติประเภทนี้ได้อีก ไม่มี ที่นี้กิเลสที่ตั้งขึ้นมาใหม่นี้ไม่มี มีแต่จะค่อยๆ ค่อยๆ มอดไปด้วยสติปัญญาอัตโนมัติ สังหารหรือเผาไปเรื่อย ๆ ไม่มีเหลือ ตั้งแต่เริ่ม สติปัญญาอัตโนมัติก้าวเดินไปแล้วนั้น กิเลสจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ไม่มีทาง ไม่มีช่องที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะอำนาจของธรรมเหล่านี้มันคอยเผา คอยที่อยู่ตลอดเวลา โดยอัตโนมัติเหมือนกัน ละเอียดตลอดเข้าไป คล่องแคล่วว่องไว มันพูดไม่ถูกนะ ไม่เป็นในหัวใจใครมันพูดไม่ถูก

เมื่อคล่องแคล่วว่องไวเข้าไปแล้ว มันไหลเข้าไปซึมซาบเข้าไป จนเชื่อมโยงถึงมหาสติมหาปัญญา มหาสติมหาปัญญาแต่ก่อนเราก็คิดคาดเอาไว้ เช่นสติปัญญาอัตโนมัติก็คิดคาดเอาไว้ลม ๆ แล้ง ๆ ไม่ได้ถึงใจอะไรแหละคิดธรรมดา แต่พอเวลามันเป็นสติอัตโนมัติขึ้นมา มันถึงใจ ๆ เพราะมันเป็นที่หัวใจเอง จากการภาวนาของเรา และจากนั้นมันก็เปลี่ยนสภาพเข้าไปสู่ความละเอียด ๆ จนเชื่อมโยงถึงมหาสติ มหาปัญญา ที่นี้เมื่อมันเชื่อมโยงเข้าไปนั้น มัน เอ๊ย พุดยากนะ ทั้ง ๆ ที่มันรู้ประจักษ์ ความละเอียดของมหาสติ มหาปัญญานี้คาดไม่ถูกเหมือนกัน เวลาเป็นแล้วถึงรู้ มันไม่มีคลื่นนะ คือมันชานไปเลย

นี่มหาสติ มหาปัญญา พอกิเลสแยบที่ไหนขาดสะบั้น ๆ ไป ตั้งแต่ขั้นสติปัญญาอัตโนมัตินี้มันก็ขาดเหมือนกัน แต่เพียงว่าช้าเร็วต่างกันหน่อย พอถึงมหาสติมหาปัญญานี้แล้วรวดเร็ว ไม่ต้องบอกเป็นเอง ๆ พอแยบทางนี้ขาดให้เห็นแล้ว โดยเราไม่ได้ตั้งใจว่าจะฆ่ากิเลสตัวนั้นนะ แต่ธรรมชาติที่ตั้งตัวเรียบร้อยแล้ว สติปัญญาอัตโนมัติหรือมหาสติ มหาปัญญานี้ตั้งตัวไว้พอแล้ว พร้อมแล้ว อะไรผ่านมันถึงเผาเลย ๆ นี่ละขั้นที่ว่าธรรมแก่กิเลส แก่เป็นอัตโนมัติ จนกระทั่งกิเลสไม่มีอะไรเหลือเลย ขั้นมหาสติมหาปัญญานี้สังหารขาดสะบั้นลงไป ไม่มีอะไรเหลือเลย

นั่นละสติปัญญาขั้นนี้จึงจะยุติตัวเอง การยุติของสติปัญญาขั้นนี้ก็ไม่ต้องได้บังคับ หากเป็นธรรมดา พักลงเอง ๆ เหมือนเราทำการงานอันนี้เสร็จแล้ว เครื่องมือของเราก็ปล่อยได้ อันนี้เป็นเครื่องมือเท่านั้น เป็นมรรค มหาสติ มหาปัญญาเป็นเครื่องมือแก่กิเลสส่วนหยาบ ส่วนกลาง ส่วนละเอียดเป็นลำดับ จนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นแล้ว เหล่านี้ก็ค่อยระงับตัวลงไป ค่อยเปลี่ยนสภาพของตัวเองไปสู่ความปกติ โดยไม่ต้องถูกบังคับบัญชาอะไรในเรื่องความเพียร หรือในเรื่องพักตัว หรือว่าหยุดไม่มี หากเป็นเรื่องธรรมชาติพอเหมาะพอดี

นี่แหละที่เรียกว่าธรรมแก่กิเลส แก่อัตโนมัติ เมื่อถึงขั้นแก่แล้วพอกันเลยนะ ไม่มีอะไรยิ่งหย่อนกว่ากัน กิเลสนี้สร้างภพสร้างชาติในหัวใจของสัตว์ สร้างบาปสร้างกรรม ในหัวใจของสัตว์นี้เป็นอัตโนมัติอย่างนี้ตลอดไป แล้วจะตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุดยุติได้เลย มีไปตลอดอย่างนี้ อนมตคโค แปลว่าไม่มีที่สุด ไม่มีต้นทางปลายทาง เรียกว่า อนมตค

โค คือไม่มีสิ้นสุด จะหมุนของมันไปเป็นกิเลสไปเรื่อย สร้างภพสร้างชาติไปเรื่อย ๆ ๆ
นี่เป็นอัตโนมัตติของกิเลส ที่นี้เมื่อเวลาเข้ามาทางด้านความเพียรที่จะสังหารกัน เห็น
ประจักษ์ในใจก็อย่างที่ว่านี่

เบื้องต้นก็ล้มลุกคลุกคลานเป็นอย่างนี้ก็ยอมรับว่าเป็น หมุนไม่หยุดไม่ถอย
ความเพียรหมุนไม่ถอย สู้ไม่ถอยต่อไปก็ค่อยมีกำลังวังชา เหมือนเขาฝึกหัดมวย ต่อย
กระสอบบ้าง ต่อยอะไรบ้าง ต่อไปก็ต่อยหน้าผากคน เข้าใจไหมละ อันนี้ก็แบบเดียวกัน
พอค่อยนั้นขึ้นไปมันก็ค่อยคล่องตัว ๆ จนกระทั่งถึงดังที่ว่า ไปถึงขั้นนั่งหามรุ่งหามค่ำ
กันแตก เอ้า แตกก็แตกไป ไม่เคยสนใจกับกัน ถ้ากิเลสไม่แตกเป็นไม่ถอย นั้นเห็นไหม
ละ อยู่นั้นเวลามันหมุนของมัน พอก้าวเข้าสู่มหาสติมหาปัญญา อันนี้มันเพลินเกินไป
นะ ได้รู้เอาไว้ ธรรมที่ว่าความเพียรธุด ไอ้อ ไม่มี หมดโดยสิ้นเชิง ตั้งแต่สติปัญญา
อัตโนมัตติปรากฏตัวขึ้นมาแล้ว ที่จะได้มีความพอกความเพียรธุดอย่างนี้ไม่มี ต้องรู้
เอาไว้ ไม่งั้นมันจะเลยเถิด

นี่ความเลยเถิดมี เพราะความรีบความด่วนอยากจะหลุดพ้นจากทุกข์ ถ้าเป็นมิด
ก็ทิ้งเอาสันทิ้งเอาคมลงพื้นเรื่อย มีแต่จะให้มีมันขาด บางทีก็สั้น บางทีก็ข้างลง บางทีก็
คมลง ด้วยความรีบด่วน อันนี้ความเพียรก็แบบเดียวกัน จึงต้องรู้เอาไว้ รู้ให้พักผ่อน
นอนหลับ รับประทานอาหารให้สบาย นี่ประการหนึ่ง รู้เอาไว้ด้วยสมาธิ ให้พักอยู่ใน
สมาธิ ไม่ต้องคิดต้องปรุงเรื่องสติปัญญาอันใดทั้งสิ้น ให้จิตพักเป็นสมาธิในเวลานั้นโดย
ถ้ายเดียวเท่านั้น นี่เรียกว่าพัก ต้องพักจิต รู้เข้ามาพักจิต แล้วพักผ่อนนอนหลับ ถ้าไม่
นอนไม่ได้ตาย ไม่กินไม่ได้ตาย ไม่เข้าสู่สมาธิไม่ได้ แบบเดียวกันอีก จึงต้องมีการรู้
เอาไว้ให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี

นี่ละถึงขั้นความเพียร ขั้นของธรรมที่เป็นอัตโนมัตติ แก้กิเลสเป็นอัตโนมัตติ
เหมือนกันกับกิเลสผูกมัดสัตว์โลกเป็นอัตโนมัตติของมัน เป็นแบบเดียวกัน ไม่มีอะไร
แปลกต่างกันเลย เมื่อถึงขั้นเป็นอัตโนมัตติของธรรม แก้กิเลสแล้ว เอาจนกิเลสสิ้นซากไม่
มีเหลือเลย นั้นแหละยุติเอง วุสิต์ พุรหมจรรย์ เสร็จแล้วงานที่รื้อภพรื้อชาติด้วยความ
ลำบากลำบาก สุดขีดสุดแดนได้สิ้นสุดยุติลงไปแล้วเวลานี้ ไม่มีกิเลสตัวใดที่จะมาเป็น
ข้าศึกให้ได้ต่อกรอีกแล้ว มันขาดสะบั้นให้เห็นชัด ๆ ในหัวใจ เวลามันติดพันกันไปมันก็
รู้ เอาจนกระทั่งฟาดมันขาดสะบั้นลงไป

เวลามันตายแล้วมันจะรู้ได้ยังไงไซ้ไหม เวลามันติดพันกันมันก็รู้ นี่ละธรรม
เหล่านี้ใครมาพูด เราผ่านมานี้เราก็ไม่เคยเห็นใครเอามาพูดอย่างนี้ ยกพ่อแม่ครู
อาจารย์มัน เพราะนี่เป็นนิสัยสติปัญญาหมุนพิสดารมาก สติปัญญาประเภทนี้จะไม่ได้
เป็นทุกอย่างนะ มีความหยาบ ความละเอียด ช้าเร็วต่างกัน แต่สติปัญญาขั้นนี้ของท่านผู้

เกรียงไกร คือหลวงปู่มั่นเรา นี่ละประเภทนี้ประเภทฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัติ จนกระทั่ง กิเลสสิ้นซากลงไปแล้ว ไม่มีอะไรเหลือเลย

คำว่าฆ่ากิเลสอัตโนมัติก็ยุติ เรียกว่าหยุดทันที ขึ้นมาแทนที่ วุสิต พุทธุมจรรย์ งานการฆ่ากิเลสหมดแล้วตั้งแต่ขณะนั้น จากนั้นไปจนกระทั่งถึงท่านนิพพาน ไม่ว่า พระพุทธเจ้า พระอรหันต์พระองค์ใดนะ จะไม่มีการทำความเพียรเพื่อถอดถอนกิเลส อีกต่อไป นอกจากการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่อธรรมหลายด้าน อันหนึ่งเพื่อธาตุ เพื่อขันธ เปลี่ยนแปลงอริยาบถ ขัดข้องตรงไหนเปลี่ยนแปลงอริยาบถ อันลึกลับก็คือว่า เดินจงกรมหรือยืนพิจารณารำพึงในธรรมทั้งหลาย หยาบละเอียดนี้เป็นที่พูดยากอยู่นะ หากเป็นในจิต

เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ ท่านจึงเดินจงกรมตลอดวันนิพพาน ท่านไม่เคยลดละ ใครผ่านเข้าไปมันก็รู้อเอง บางคนมันก็หูหนวกตาบอด มันไม่เคยได้ทำความพากความเพียร มันว่าท่านสำเร็จอรหันต์ ท่านทำความเพียรอีกหรือ ท่านทำ ทำไม พ่อมีงเคยทำไหมอยากว่างั้น นอนยิ่งกว่าหมูขึ้นเขียง มาถามกูทำไม กูจะตี หน้าผากเอานะ ฟังชัด ๆ ซิ นี่พูดด้วยความสัตย์ความจริง เป็นภาษาธรรมล้วน ๆ เข้าใจไหม ให้มันถึงใจผู้ฟังซิ พูดเหาะแหะ ๆ พูดเล่น ๆ ได้หรือ กิเลสมัดคอเรามา มันเอาเล่นเมื่อไร มันเอาจริงเอาจัง เมื่อถึงวาระที่จะมัดคอกิเลสก็ฟาดมันทั้งโคตร มัดมันหมดเลย ท่านสิ้นกิเลสท่านเดินจงกรมหรือ ท่านเดินหาอะไร ไม่รู้เรื่อง ท่านผู้รู้เรื่อง ท่านผู้ทำ ท่านทำของท่านอยู่ ท่านจะมาตอบหาอะไร เหมือนตอบคนตายทั้งที่หายใจ ผอต ๆ แล้วท่านจะมาตอบให้เสียเวล่ำเวลาอะไร

นี่ฟังซิท่านทั้งหลายธรรมของพระพุทธเจ้า เปิดขึ้นมาที่จิตใจ คัมภีร์เรียนมานั้น แบบแปลนแผนผัง เรียนเข้ามา น้อมเข้ามาสู่ใจ ผิด ถูก ชั่ว ดี ท่านจะชี้เข้ามาที่ใจ ๆ เราพยายามแก้ไขตัดแปลงตามนี้ ๆ โดยถือธรรมที่เราเรียนมาในคัมภีร์นั้นเป็นแปลน และคอยแนะนำเราตรงไหน ๆ ผิดตรงไหนเราพยายามแก้ ๆ ๆ และส่งเสริมในสิ่งที่ถูก เรียกว่าแปลน พระไตรปิฎกแปลนทั้งนั้นนะ แปลนการฆ่ากิเลส แปลนแห่งมรรค ผล นิพพาน อยู่ในนั้นหมด เรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ไม่มีอะไรสงสัย เพราะ ศาสดาองค์เอกเป็นผู้ตรัสไว้ชอบ รู้โดยชอบ จึงเป็นธรรมที่สมบูรณ์แบบเต็มที่แล้ว

เรื่องใคร ๆ ที่จะมาคัดค้านต้านทาน ว่ามรรค ผล นิพพาน ลิ่นเขตลิ่นสมัย มัน พวกตาบอดหูหนวก พวกหนาที่สุด อย่าฟังนะ อย่าไปฟังจริง ๆ ไม่ได้นะจวมกับมัน พวกนี้พวกตาบอดหูหนวก อย่าไปฟังให้เสียเวล่ำเวลา ศาสดาองค์เอกของเราเป็นผู้สอน โลกโดยแท้ และรื้อขนสัตว์โลกให้พ้นจากทุกข์ไปมากมายกายกอง ทำไมจะไม่มีราคา ยัง จะมีราคาตั้งแต่พวกหูหนวกตาบอด ปฏิเสธมรรค ผล นิพพาน หรือ คนอื่นทำแทบ

เป็นแทบตาย ไปคอยตัดคะแนนเขาให้คะแนนเขา พวกนี้มันไม่เกิดประโยชน์อะไรนะ พวกนักโลกเปล่า ๆ ประพฤติตัวทำตนเป็นคนรกโลกเท่านั้นเอง เราเอาให้ตีนะ

นี่เราสอนอะไรบรรดาพี่น้องทั้งหลายเราสอนด้วยความสัตย์ความจริง เราไม่มีสงสัยอะไร เปิดโล่งเลย เวลาคับหัวอก ฉันทนมนางเล็กครึ่งแผ่นก็ไม่หมด ก็พูดแล้ว จะเอาอะไรเทศน์ให้เขาฟัง ยังโมโหให้อีตานั้นอยู่ จะตามไปฆ่า “ท่านเทศน์แล้วหรือ ๆ” ตาลีตาลาน ธิบ ๆ ต่วน ๆ มาเป็นคณะ ๆ มา พูดอย่างสบายด้วยนะ “ท่านเทศน์จบแล้ว จะไปยกอะไรให้ท่านฉันทนพลเสียก่อนแล้วท่านเทศน์ให้ฟังเอง” จะไปยกอะไรเทศน์ แค่มันจะตาย ผู้เทศน์เป็นเรา ผู้พูดผู้ไม่มันเป็นเขา มันตายรึยัง ถ้ายังไม่ตายไปถึงอุดร ไปบ้านตาดแล้วจะตีเกราะประชุมค้นหาไอ้ไปเอามันมาฆ่า มันโมโหยังไม่หยุด นั้นเวลามันคับมันแค่น กิเลสพาให้คับให้แค่นะ ไม่มีอะไรพาให้คับให้แค่น พูดอะไรไม่ได้ เต็มเม็ดเต็มหน่วย เกรงนั้นเกรงนี้ มีแต่กิเลส

นี่ละท่านว่าเกรงเขาเกรงเรา เกรงใจเขาเกรงใจเราซึ่งเป็นรั้วกันของกิเลสทั้งนั้น ปิดหัวใจให้ออกไม่ได้ เรียกว่าเกรงใจเขาเกรงใจเรา โลกพูดอะไรให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เต็มความสัตย์ความจริง พูดไม่ได้เพราะกิเลสปิดกั้นเอาไว้ พูดอะไรก็ติดเขาติดเรา ธรรมท่านไม่ได้ติดอะไร ท่านเองท่านก็ไม่ได้ติดกิเลส กิเลสไม่มีในใจของท่าน แล้วท่านจะไปติดใครที่ไหนล่ะ มีอะไรท่านก็ว่าไปตามหลักความจริง ธรรมพระพุทธเจ้าท่านเป็นอย่างนั้น ความจริงมีอยู่ทำไมพูดไม่ได้ ถ้าเป็นฝ่ายชั่วก็พูดเพื่อจะให้แก้ให้ถอน ทำไมพูดไม่ได้ ถ้าเป็นฝ่ายดีก็เพื่อจะให้บำรุงรักษาให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น ทำไมจะพูดไม่ได้สอนไม่ได้ แล้วเกรงใจใครหาเรื่องอะไร พิจารณาซิ

มันต้องอย่างนั้นซิผู้ปฏิบัติธรรม ธรรมเปิดเผยตลอดเวลา สด ๆ ร้อน ๆ นะ ธรรมพระพุทธเจ้า คิดดูอย่างเราพูดเสมอ พระอยู่ในป่าในเขาท่านตัดดวงเอามรรค ผล นิพพานเสียบ ๆ อยู่ในป่าในเขาน้อยเมื่อไร ทุกวันนี้ละ ท่านไม่จำเป็นต้องมาประกาศ ล้นโลกเรื่องอรรถเรื่องธรรมของท่านที่เรียนมา เข้าหากันรู้ทันที องค์นั้นออกมาองค์นี้ มา ภาวนาเป็นอย่างนั้น ๆ ๆ บอกแล้วนั้น แล้วยังเป็นอาจารย์ที่เข้าอกเข้าใจ พอแย็บ มารู้อันที่ ถ้าควรเพิ่มเพิ่มให้ทันที ไม่ถูกประการใดนะ ปิด อย่าเดินอย่างนั้น อย่าพิจารณาอย่างนั้น ให้พิจารณาอย่างนี้ แน่ทันทีเลยนะ ท่านปฏิบัติอยู่อย่างนั้น ทั้งวันทั้งคืน อยู่ในป่าในเขา ท่านสนใจแต่อรรถแต่ธรรม ท่านก็ได้แต่อรรถแต่ธรรมละซิ ได้แต่คุณงามความดีประจำตนตลอดเวลา

นั่นธรรมะมีอยู่ อย่างศาสนาของเราเรียกว่าตลาดแห่งมรรค ผล นิพพาน สด ๆ ร้อน ๆ เป็นอย่างนี้ กิเลสมันก็สด ๆ ร้อน ใครหมุนไปทางกิเลสมันก็เป็นกิเลสเรื่อย ๆ ไป เอาจนจมก็ได้ ใครจะอวดเก่งกว่ากิเลสให้อวดดูซิ ถ้าไม่อยากฟัง บาป บุญ นรก

สวรรค์ เอ้าสร้างลงไป จม ผู้นี้แหละผู้เก่ง ๆ ท่านสอนพิษภัย บอกสัตว์ทั้งหลายอย่าทำสิ่งเหล่านี้ ก็พวกนี้เองไปตก ทางอรรถทางธรรมก็สุด ๆ ร้อน ๆ ผู้ตักตวงเอามรรค ผลนิพพาน คุณงามความดีทั้งหลายตามกำลังของตนท่านก็ตักตวงของท่านไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ เพราะดีกับชั่วมีอยู่เสมอกันในหัวใจของสัตว์โลก กระดิกไปทางดีก็ดีขึ้นมา หมุนไปทางดีดีขึ้นมา หมุนไปทางชั่วชั่วขึ้นมาเผาเจ้าของ หมุนไปทางดีก็ดีขึ้นมาพยุเงาเจ้าของ พยุเงา ๆ จนกระทั่งเอาให้หลุดพ้นได้เลย

ไม่มีคำว่าครีวาลัสมัย นอกจากกิเลสในวิภวณตัวตบอดหูหนวกมาตั้งกัปตั้งกัลป์มาหลอกกรรมพระพุทธเจ้า แล้วไม่มีอะไรหลอกในโลกนี้ มีแต่กิเลสหลอกกรรมพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นธรรมสว่างจ้ามมาตั้งกัปตั้งกัลป์แล้ว กิเลสมันอวดฤทธิ์อวดเดชของมัน เราถ้าเชื่อมั่นแล้วจะจมนะ หลวงตาพูดนี้ไม่มีสะทกสะท้าน ด้วยอำนาจในความเมตตาที่น้องทั้งหลาย มันเป็นมาพอแล้วเรื่องความเกิดความตาย ภพนั้นภพนี้ ถ้ามอะไรจิตนี้มันมีทางเดินของมันมา ตั้งแต่เรามาจากบ้านของเราที่นี่ เราก็มามาตามสายทางไหน เราก็ยังจำได้ สิ่งที่เราจำได้ใครมาลบล้างได้ยังไงว่าเราไม่รู้จักทาง มาจากบ้านของเราจนกระทั่งมาถึงสวนแสงธรรม มาทางไหน มาถนนสายไหน แยกตรงไหน ๆ เราผู้มาเองเราจำได้หมด

เวลาจิตมันได้เปิดของมันออก มันก็เป็นอย่างนั้น เหมือนที่เรามาจากบ้านของเรา มันเกิดที่ภพที่ชาติ มันเกิดเป็นเรื่องอะไร ๆ นี่มันเปิดในตัวของมัน ที่นี้พิจารณาตามร่องรอยความเป็นมาของจิต มันก็รู้ไปหมดละซิ พระพุทธเจ้าฟังซิ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ทรงระลึกชาติย้อนหลังได้ บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณในปฐมยาม แต่ก่อนพระองค์ไม่ได้บรรลุพระองค์ก็ไม่ได้บอกว่าบรรลุ ไม่รู้ภพชาติของพระองค์เอง พระองค์ก็ยังไม่ประกาศ

พอปฐมยามในคืนเดือนหกเพ็ญเท่านั้นบรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ทรงระลึกชาติย้อนหลังชาติของพระองค์เองแต่พระองค์เดียว มากี่ภพกี่ชาติ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ที่ไหน ๆ ชั้นสวรรค์ชั้นพรหม ลงนรกอเวจีเหมือนเรา ตอนที่ท่านยังเป็นเหมือนสัตว์ทั่ว ๆ ไป ท่านก็ต้องได้รับความทุกข์ความลำบากเหมือนสัตว์ทั่ว ๆ ไป เพราะมีการทำบาป ทำกรรมเหมือนกัน เวลาท่านก้าวขึ้นมา ๆ จนกระทั่งถึงชั้นบรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ทรงระลึกชาติย้อนหลังของพระองค์ สยดสยอง รู้ได้หมด เห็นได้หมดแล้วเป็นยังไง ๆ มิโหม หรือว่าตายแล้วสูญ ฟังซินะ

นี่มันพิลึกจริง ๆ นะกิเลส เอาสัตว์โลกเอาให้จมได้จริง ๆ ไม่มีวันรู้เนื้อรู้ตัว ไม่มีวันเข็ดหลาบอิมพอ สอนให้พากันฟังบ้างซิ หรือจะสมัครตายเกิดกันอยู่นี้ แแบกกองทุกข์อยู่นี้ไปตั้งกัปตั้งกัลป์ อันนี้เป็นของดิบของดีเธอ ถ้าอันนี้เป็นของดิบของดี

พระพุทธเจ้าก็ไม่มีมาสอนโลก สอนโลกสอนเพื่อให้พ้นจากมหาภัยเหล่านี้ทั้งนั้นแหละ ไม่จำเป็นต้องมีพระพุทธเจ้า นี่มีพระพุทธเจ้าเพราะอะไร ก็เพราะสิ่งนี้เป็นภัย สอนให้รู้ เรื่องรู้อาว ให้ยอมรับคำสอนของพระพุทธเจ้านะ

อันดับที่สอง พอมีขนิมยามก็บรรลุจุตูปปาตญาณ คือความเกิดความตายของ สัตว์ทั้งหลายซึ่งเป็นเช่นเดียวกันกับพระพุทธเจ้า เป็นมาแล้ว เล็งญาณดูเรื่องของสัตว์ ทั้งหมด แหม พุดไม่ได้เลย มันเหลือที่จะพูด จิตดวงไหน ๆ มันก็เท่ากัน ๆ ไม่มีใครว่า จำนวนน้อยแค่นั้นแค่นี้ที่จะเอามาแข่งขันกัน มันมากพอ ๆ กัน เรื่องเกิดเรื่องตาย เกิด ตาย ๆ แยกหากองทุกข์มานี้เท่าไร พิจารณาจุตูปปาตญาณ คือความเกิดความตาย ของสัตว์ทั้งหลายที่เป็นมาตลอด เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้า แล้วจึงได้ประมวลเอาทั้ง สองนี้ สัตว์เหล่านี้มันเกิดตาย ๆ อยู่ทั้งเขาทั้งเรา ต้นเหตุมันเป็นมาจากอะไร ที่นี้ตาม หาดันเหตุนะ

เราเกิดมาก็ตายเกิดมาเป็นอย่างนี้ แล้วพิจารณาดูสัตว์ทั้งหลายก็เกิดตาย ๆ แบบเดียวกัน แล้วทั้งเขาทั้งเราที่เกิดตายมาตลอดไม่มีที่สิ้นสุดนี้มีอะไรเป็นสาเหตุ จึง ย้อนมาถึงปัจจัยการ ปฏิจจสมุปบาท อวิชชาปุจฉยา สงขาร มาพิจารณาอวิชชา ไล่ ลงไป อ้อ มันก็ไปถึงตัวอวิชชา ตัวนี้เองตัวโคตรใหญ่แฮใหญ่ ที่พาให้สัตว์ทั้งหลายเกิด ตายไม่มีที่สิ้นสุดยุติ คือตัวนี้เองเป็นแกนอยู่ภายในใจ พอทรงทราบแล้วถอนพรวด ขึ้นมาเท่านั้นขาดสะบั้นเลย นี่เป็นปัจฉิมยาม ปัจฉิมยามคือจวนสว่าง เรียกว่าตรัสรู้ เป็น พระพุทธเจ้าขึ้นมา อวิชชาม้วนเสื่อเลย นั่นละตรัสรู้ขึ้นมา มาสอนพวกเราสอนอย่าง นี้ ไม่ได้สอนป่า ๆ ถิ่น ๆ นะ มีหลักมีเกณฑ์มาทุกแบบทุกฉบับ บรรดาพระพุทธเจ้า ทั้งหมดท่านเป็นของท่านมา

เฉพาะพระพุทธเจ้าของเรานี้ก็เหมือนกันท่านเป็นแบบเป็นฉบับ ในชาติปัจจุบัน นี้ท่านเป็นสิทธิ์ตราขุมาร แน่ก็รู้แล้ว ครองกรุงกบิลพัสดุ์ มาโดยลำดับ ๆ แล้วก็ไล่ มาตามตำราเป็นพุทธประวัติ ประวัติของพระพุทธเจ้า จนได้มาตรัสรู้ขึ้นมา นี้ก็มีพระ ประวัติมา มีร่องมีรอยมาเป็นลำดับลำดับ ท่านไม่ได้หุหนาดตาเถื่อน มาสอนโลกแบบลูป ๆ คล่า ๆ นะ เราจึงควรพินิจพิจารณาให้ดี เวลานี้ชีวิตของเราเป็นประกันตัวเองนะ ความสุขความทุกข์จะเกิดขึ้นจากการทำดีทำชั่วของเรา ให้พินิจพิจารณาด้วยดีเสียก่อน ก่อนจะทำอะไร อย่าทำแบบพรวดพราด สุกเอาเผากิน แล้วมันจะเผาตัวตลอดเวลานะ ให้พากันพินิจพิจารณา ศาสนาพุทธเรานี้เลิศเลอแล้ว

เราประกาศตัวของเรารับมาเป็นที่รับรองพี่น้องทั้งหลายได้เลย ว่าหากว่าการ สอนเหล่านี้เป็นความผิดไป หลวงตาจะเป็นผู้ลงนรกแทนพี่น้องทั้งหลาย ถึงขนาดนั้น มันแมนยำในหัวใจ มันเปิดโล่งหมดจะให้หัวใจ เพราะฉะนั้นการสอนทุกอย่างจึงไม่มี

สะทกสะท้าน ไม่ว่าจะพูดสถานที่ใดอะไร ๆ ไม่มีสะทกสะท้าน ก็มันเปิดโล่งหมดแล้วจะ
ให้ไปติดอะไร อันอะไร พอที่จะมากล้นนั้นกล้นนี้ตัวสั้น ขึ้นบนธรรมมาสน์แล้วก็ไปสั้นพูด
ไม่ได้ มันไม่มีในหัวใจ มันโล่งไปหมดเลย

สุญญโต โลก อเวกขสุสุ โมฆราช สทา สโต
อดตานุทิกฺขฐี อุทฺจจ เอว มจฺจตุตโร สียา
เอว โลก อเวกขนฺต มจฺจราชา น ปสฺสติ.

ดูก่อนโมฆราช คนนี้เป็นมานพ ๑๖ คน ที่ไปทูลถามพระพุทธเจ้า ผู้ที่สำเร็จคน
หนึ่ง เราไม่พูดอะไรมากมาย เราเอาเฉพาะมานพคนนี้นั้น “ดูก่อนโมฆราช เธอจง
เป็นผู้มีสติทุกเมื่อ” คือผู้นี้ผู้ควรจะพ้นได้เร็ว ๆ ชั้นตรงนี้เลยนะ ผู้ควรจะได้แต่เข้าขั้นมาก็
ได้แต่เข้าขึ้นมา ผู้ควรจะยกฝั่งเลยก็ยกเลย ธรรมพระพุทธเจ้าเป็นหลายชั้นหลายตอน
“ดูก่อนโมฆราช เธอจงเป็นผู้มีสติทุกเมื่อ พิจารณาโลกให้เป็นของสูญเปล่าว่างเปล่า
ถอนออตตานุทิกฺขฐี ความเห็นว่าเราว่าเขาเป็นต้นเสียได้ จะพึงข้ามพ้นจากพญามัจจุราช
ไปเสีย พญามัจจุราชจะมองไม่เห็นผู้พิจารณาโลกเห็นเป็นของว่างเปล่าอยู่อย่างนี้” นี้
แปลออก

เวลามันว่างไปหมด พระพุทธเจ้าสอนโมฆราช มันไม่มีความจริงท่านสอนไปหา
อะไร พระพุทธเจ้าทรงว่างไปแล้ว สอนพระโมฆราชให้ว่างอีก แล้วพระโมฆราชปฏิบัติ
ตามพระโมฆราชก็ว่าง บรรดาสาวกทั้งหลายได้ปฏิบัติตามพระพุทธเจ้าสอน เวลาว่ามันก็
รู้อย่างนั้น ก็ว่างอย่างนั้น แล้วจะไปตกไปเคียงกันที่ไหนล่ะ มันจะเป็นบ้ำกันที่ไหนอีก
พวกเรา คำสอนขนาดนี้แล้วเราจะไปหาที่ไหน ไม่มี ว่ากันจริง ๆ อย่างนี้เรา เรายันได้
เลย นี่ว่างเปล่า แล้วจะมีอะไรมาติดมาพันในหัวใจ ว่างจากสมมุติโดยประการทั้งปวง
ต้นไม้ ภูเขาไม้ แต่จิตมันว่างจากสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด เหล่านี้มี ท่านยอมรับว่ามี แต่มันไม่
มาเกี่ยวข้องพัวพันพอเป็นอุปสรรคต่อกันเหมือนใจที่มีกิเลส

เมื่อสิ้นกิเลสแล้วมันว่างไปหมดเลย ดิน น้ำ ลม ไฟ ท้องฟ้า มหาสมุทร มันไม่มี
อะไรเป็นอุปสรรค จิตที่มันว่างแทงทะลุไปหมด เรียกว่าจิตนอกสมมุติ แทงทะลุไปหมด
นี่จิตพระพุทธเจ้าจิตพระอรหันต์ท่านนำมาสอนโลก พวกเรามันมีดแปดทิศแปดด้าน
เอาพระอาทิตย์มาร้อยดวงเหมือนเอามาจุดให้คนตาบอดดูนั่นแหละ พันดวงก็ตาบอด
มันจะไปเห็นอะไร ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร ให้พากันจำไว้นะ ตั้งใจปฏิบัติ

เราเป็นลูกชาวพุทธ จะไม่มีอะไรติดเนื้อติดตัวเลยนี้มันเกินไป ยิ่งการอบรม
จิตใจให้มีความสงบเย็น มันเป็นหน้าที่ของเราโดยตรง เพราะเราเป็นชาวพุทธ ให้ได้
เห็นเหตุเห็นผลของจิตดวงนี้ที่มันแสดงฤทธิ์ตลอดเวลา ด้วยอำนาจของกิเลส ฟัดเหวี่ยง

เราเสียจน ยังไม่เห็นโทษเลย ยังเดินตามมัน เอาธรรมพีดกันเข้าไป มันก็ค่อยรู้เรื่องราว
เอาละเท่านั้นพอ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาทุกวัน ได้ที่
www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th